

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Допускається до захисту
Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
 доцент Драган О.О.
«09» листопада 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

«Управління доходами і витратами комерційного банку (за матеріалами АТ «Креді Агріколь Банк» м. Київ)»

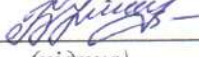
Виконала:

Корчевна Тетяна Миколаївна

(підпис)

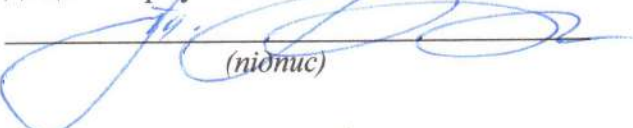
Керівник:

доцент Артимонова Ірина Вікторівна

(підпис)

Рецензент:

доцент Арбузова Тетяна Василівна

(підпис)

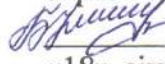
Я, Корчевна Тетяна Миколаївна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджую
Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»

 доцент Артімонова І.В.
«18» січня 2022 року

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу

Корчевній Тетяні Миколаївні

Тема: «Управління доходами і витратами комерційного банку (за матеріалами АТ «Креді Агріколь Банк» м. Київ)».

Затверджено наказом ректора № 03 від 10 січня 2022 року

Перелік питань, що розробляються в роботі: дослідити економічну сутність понять «управління доходами банку» і «управління витратами банку» та розкрити їх функціональне призначення; систематизувати та ідентифікувати ключові фактори впливу та розглянути основні напрями управління доходами та витратами банку; обґрунтувати методичні основи щодо аналізу і прогнозування доходів та витрат банку; здійснити загальну оцінку ефективності діяльності АТ «Креді Агріколь Банк»; проаналізувати статті активів та пасивів комерційного банку та визначити напрями збалансування їх структури; оцінити доходи та витрати банку для покращення прибутковості комерційного банку; дослідити та проаналізувати сучасний стан банківської системи України на основі аналізу її ключових фінансових показників; надати пропозиції щодо оптимізації структури доходів та витрат комерційного банку; окреслити шляхи ефективного управління доходами та витратами комерційного банку для покращення його прибутковості; запропонувати стратегічні альтернативи щодо управління доходами та витратами комерційного банку.

Вихідні дані: річна фінансова звітність АТ «Креді Агріколь Банк».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання етапу	Відмітка про виконання
Затвердження теми	січень 2022	виконано
Огляд літератури	січень-лютий 2022	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2022	виконано
Дослідницько-аналітична частина	травень-липень 2022	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2022	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2022	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2022	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2022	виконано
Подання на рецензування	грудень 2022	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи

Здобувач

Дата отримання завдання «20» січня 2022 р.

 доцент Артімонова І.В.

 Корчевна Т.М.

РЕФЕРАТ

Корчевної Т.М. на тему: «Управління доходами і витратами комерційного банку (за матеріалами АТ «Креді Агріколь Банк» м. Київ)»

Досліджено концептуальні засади формування системи управління доходами і витратами комерційного банку, проаналізовано їх структуру та функціональне призначення. Надано пропозиції щодо оптимізації структури доходів і витрат банку та запропоновано стратегічні альтернативи управління доходами і витратами АТ «Креді Агріколь Банк» в умовах невизначеності.

У процесі дослідження використовувалися такі методи: монографічний, логічний, абстрактний, структурно-економічний, статистичний, математичний, розрахунковий і т.д. За допомогою цих методів відбувається обробка даних, аналіз літератури, теоретичний аналіз і синтез, аналогія, моделювання, конкретизації, оптимізація, класифікація, індукції і дедукції, методи спостереження і збору даних, угруповання, прогнозування, порівняння та ін. Інформаційну базу дослідження становлять Закони України, Постанови, Інструкції Національного банку України та інші нормативно-правові акти, монографічні дослідження та наукові публікації вчених економістів, фінансова звітність АТ «Креді Агріколь Банк» за 2019–2021 роки.

З'ясовано, що пошук резервів підвищення ефективності діяльності банку можливе лише на підставі всебічного аналізу і прогнозування доходів та витрат банку, тому нами було комплексно застосовано різні методики аналізу фінансових результатів АТ «Креді Агріколь Банк», кожна з яких дає можливість реально оцінити ефективність того, чи іншого напрямку його діяльності.

Зроблено висновок, щоб досягти ефективності управління процесом формування і розподілом прибутку АТ «Креді Агріколь Банк» необхідно запровадити запропоновані нами заходи щодо збільшення доходів через збільшення відсоткових, комісійних та невідсоткових доходів та зменшення рівня витрат банку за рахунок залучення ресурсів та підвищення частки доходних активів у загальних активах банку.

Одержані результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності АТ «Креді Агріколь Банк» для підвищення ефективності управління доходами та витратами комерційного банку.

Кваліфікаційна робота магістра містить 108 сторінок, 18 таблиць, 24 рисунка, список використаних джерел складається із 63 найменувань, 2 додатки.

Ключові слова: доходи, витрати, активи, пасиви, зобов'язання, капітал, резерви, бізнес-планування, банківський моніторинг.

ANNOTATION

Korchevna T. on the topic: «Management of income and expenses of a commercial bank (based on the materials of JSC «Credit Agricole Bank», Kyiv)»

The conceptual foundations of the formation of the income and expense management system of a commercial bank were studied, their structure and functional purpose were analyzed. Proposals for optimizing the structure of the bank's income and expenses are provided and strategic alternatives for managing income and expenses of JSC «Credit Agricole Bank» in conditions of uncertainty are proposed.

The following methods were used in the research process: monographic, logical, abstract, structural-economic, statistical, mathematical, calculation, etc. With the help of these methods, data processing, literature analysis, theoretical analysis and synthesis, analogy, modeling, specification, optimization, classification, induction and deduction, methods of observation and data collection, grouping, forecasting, comparison, etc. take place. The information base of the study consists of the Laws of Ukraine, Resolutions, Instructions of the National Bank of Ukraine and other legal acts, monographic studies and scientific publications of economists, financial statements of JSC «Credit Agricole Bank» for the years 2019–2021.

It was found that the search for reserves for increasing the efficiency of the bank's activity is possible only on the basis of a comprehensive analysis and forecasting of the bank's income and expenses, therefore we comprehensively applied various methods of analyzing the financial results of JSC «Credit Agricole Bank», each of which makes it possible to realistically assess the effectiveness of the or other direction of his activity.

It was concluded that in order to achieve the efficiency of management of the process of formation and distribution of profits, JSC «Credit Agricole Bank» should implement the measures proposed by us to increase income through an increase in interest, commission and non-interest income and decrease the level of bank expenses due to attracting resources and increasing the share of income assets in the total assets of the bank.

The obtained research results can be used in the practical activities of JSC «Credit Agricole Bank» to increase the efficiency of the management of income and expenses of a commercial bank.

The master's thesis contains 108 pages, 18 tables, 24 figures, the list of used sources consists of 63 items, 2 appendices.

Key words: income, expenses, assets, liabilities, liabilities, capital, reserves, business planning, bank monitoring.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ І ВИТРАТАМИ БАНКУ	7
1.1. Сутнісно-теоретичні аспекти управління доходами та витратами банку	7
1.2. Основні фактори впливу на фінансові результати банківської установи	14
1.3. Інформаційно-методичне забезпечення аналізу доходів і витрат банку	22
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	30
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності АТ «Креді Агріколь Банк»	30
2.2. Аналіз активних та пасивних операцій комерційного банку	38
2.3. Аналіз доходів і витрат комерційного банку	53
Висновки до розділу 2	65
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ТА ВИТРАТАМИ АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК»	67
3.1. Оцінка сучасного стану та напрями розвитку банківської системи України	67
3.2. Оптимізація структури витрат АТ «Креді Агріколь Банк» як засіб підвищення його дохідності	78
3.3. Визначення стратегічних альтернатив управління доходами та витратами комерційного банку	83
Висновки до розділу 3	92
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ	106

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банківський менеджмент: питання теорії та практики : монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак, О. М. Пожар та ін. ; за ред. О. А. Криклій. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2011. 152 с.
2. Поддєрьогін І. О. Аналіз банківської діяльності: навч. посіб. / І.О.Поддєрьогін. – К.: Ника-Центр, 2001. 678 с.
3. Аналіз банківської діяльності : підручник / [А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.]; за ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. 599 с.
4. Лисянська О. О. Деякі аспекти управління доходами та витратами банку. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2011. № 22. С. 99–104.
5. Управління прибутком банку : монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак. Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2008. 136 с.
6. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент банку : навч. посібн. / Л. О. Примостка. К.: КНЕУ, 2006. 280 с.
7. Стоян В.Л. Управління витратами банку / В. Стоян // Банківська справа. 2000. № 5. С. 39—42.
8. Базилевич К.С. Економічна сутність прибутку в умовах трансформації економіки. Формування ринкових відносин в Україні. 2007. № 11. С. 130–132.
9. Стойко О. Я. Банківські операції: навч. посіб. К.: Економіка, 2004. 456 с.
10. Головкова Л. С., Крисанова Н. О., Добрик Л. О. Підвищення ефективності діяльності банку шляхом управління витратами. Review of Transport Economics and Management. 2021. Вип. 5 (21). С. 134–142.
11. Рибалка О.О. Підходи до управління прибутком банку. Актуальні проблеми економіки. 2007. № 11. С. 161–165.

12. Савченко К.І. Оптимізація витрат з метою зростання дохідності банку. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19156/1/231.pdf>
13. Криклій О.А., Маслак Н.Г. Управління прибутком банку: монографія. Суми: ДВНЗ УАБС НБУ. 2008. 136 с.
14. Babihuga R., Spaltro M. (2014) Bank Funding Costs for International Banks. IMF Working Paper. WP/14/71. 38 p.
15. Краус К.М., Краус Н.М., Манжура О.В. Електронна комерція та Інтернет-торгівля: навчально-методичний посібник. К.: Аграр Медіа Груп. 2021. 454 с.
16. Шпанковська Н. Удосконалення класифікації факторів впливу на результати діяльності банку із застосуванням системного підходу / Н.Шпанковська, Ю.Труш, А.Труш // Вісник НБУ. – 2011. – № 7. – С. 7–10.
17. Гладких Д. / Основні складові доходів і витрат українських банків // Д.В. Гладких / Вісник Національного банку України. 2013. № 5 (207). С. 22–33.
18. Донець, А.Ю. Вплив факторів на прибуток банку // Научный прогресс на рубеже тысячелетий. 2014: материалы X Международной научно-практической конференции (27.05.2014-05.06.2014, г. Прага, Чехия). Publishing House “Education and Science” s.r.o. Прага, 2014. С. 82–84.
19. Макаренко Ю.П., Мороховець К.С. Доходи і витрати у забезпеченні прибутковості комерційних банків України. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 10. С. 15–19.
20. Миронова, М.І. Фактори впливу на стійке функціонування комерційних банків / М.І. Миронова // Науковий вісник НЛТУ України. 2014. Вип. 24.1. С. 249–255.
21. Фалюта А.В. Сутність фінансової стабільності банку: термінологія і систематизація // Культура народів Причорномор'я. 2007. № 103. С. 250-253.

22. Рибалко А.С., Зайцев О.В. Сучасні підходи до аналізу фінансових результатів діяльності банківської установи. Економіка і суспільство. Вип. 21. 2020. С. 114–122.
23. Мних, Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
24. Тиркало, Р.І. Банківська справа: навч. посіб. / Р.І. Тиркало, І.С. Гуцал, Я.І. Чайковський. Тернопіль: Картбланш, 2011. 318 с.
25. Герасимович, А.М. Аналіз банківської діяльності: підручник / А.М. Герасимович. К.: КНЕУ, 2010. 599 с.
26. Коваль, С.В. Фінансові результати діяльності банківських установ: теоретичні та практичні аспекти / С.В. Коваль // Світ фінансів. 2014. Вип. 3. С. 83–89.
27. Матвієнко, О.С. Шляхи підвищення прибутковості банківської діяльності в Україні / О.С. Матвієнко // Молодий вчений. 2014. № 6 (1). С. 169–172.
28. Вольська, С.П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку / С.П. Вольська // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Випуск 10. Частина 1. С. 178–181.
29. Ящук Є. А. Внутрішній розподіл доходів і витрат між точками продаж і центрами відповідальності банківських установ. Фінанси, облік і аудит: зб. наук. праць. К.: КНЕУ, 2017. Вип. 20. С. 374–383.
30. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О. , Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. – Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
31. Рибалка О.О. Підходи до управління прибутком банку / О.О. Рибалка // Актуальні проблеми економіки: наук. економ. журнал. 2007. № 11. С. 161-165.
32. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Монографія / В. М. Кочетков. – К.: КНЕУ, 2002. 238 с.

33. Дзюблук О., Михайлюк Р. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: монографія. Тернопіль. 2009. 316 с.

34. Зоря О. П. Методологічні засади формування інформації про доходи, витрати, фінансові результати звітних сегментів та її розкриття у фінансовій звітності банківської установи [Текст] / О. П. Зоря, М. В. Зуєва // Науково-практичний журнал Інвестиції: практика та досвід – Київ. – 2018. – № 15. – С. 29 – 32.

35. Сало І. В. Лисянська О. О. Необхідність аналізу показників прибутку банку. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_29/10_29_01.pdf

36. Яшук Є. А. Методичні підходи до порівняльного аналізу ефективності діяльності банківських установ. Бухгалтерський облік і аудит. 2013. № 4. С. 32-39.

37. Снігурська Л.П. Методичні підходи до аналізу доходів і витрат банку // Економіст. 2012. № 12. С. 61–63.

38. Череп А. В. Рурка Г. І. Методичні підходи до аналізу прибутку комерційного банку на прикладі ПрАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК». URL: file:///C:/Users/User/Downloads/a_v_k,+%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BF.pdf

39. Способи і методи оптимізації витрат банку // Банківський менеджмент. 2009. №1. С. 24-29.

40. Zhytar M. Weighted coefficient model for bank investment portfolio optimization / M. Zhytar, M. Kuzheliev, I. Britchenko // Business and non-profit organizations facing increased competition and growing. - Wyższa Szkoła Biznesu – National-Louis University in Nowy Sącz and Fundacja Upowszechniająca Wiedzę i Naukę «Cognitione», 2015, Vol. 14, P. 149-162.

41. Офіційний сайт АТ «Креді Агріколь Банк». URL: <https://credit-agricole.ua/>

42. Роуз П. С. Банковский менеджмент; пер. с англ. – М.: Дело, 2014. – 743 с.
43. Остащ, С. В. Деякі аспекти прибутковості та фінансової стійкості комерційного банку. Вісник НБУ. –2017. №2. С. 47-49.
44. Добровольська О.В., Острініна О.П., Лопаткіна А.О. Аналіз сучасного стану активів та пасивів комерційного банку. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_27/3/8.pdf
45. Вдосконалення методів оптимізації витрат банку [Текст] // Банківський менеджмент. 2009. № 2. С. 20-23.
46. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз банківської діяльності. Київ : КНЕУ, 2013. 347 с
47. Гладких Д. Основні складові доходів і витрат українських банків / Д. Гладких // Вісник НБУ. – 2013. – № 5. – С. 40–45
48. Francis G., Hess K. Cost Income Ratio Benchmarking in Banking: A Case Study. *Benchmarking: An international Journal*. 2004. № 11(13). P. 303–319.
49. Huljak I., Martin R., Moccero D. The Cost-Efficiency and Productivity Growth of Euro Area Banks. *ECB Working Paper*. 2019. №. 2305. URL: <https://ssrn.com/abstract=3430356>
50. Проблемні аспекти використання коефіцієнта сiг як міри ефективності банківської діяльності. Мажаров Д.В. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 5, 2020. С. 86-91
51. Криклій О. А. Управління прибутком банку: монографія / О. А. Криклій, Н. Г. Маслак. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2008. 136 с.
52. Швайко М.Л., Микиша А.Д. Сучасні тенденції розвитку банківської системи України. *Соціальна економіка*, 2022. Вип. 63. С. 145–155.
53. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

54. Грубінка І.І. Особливості розвитку та сучасного стану банківської системи України в контексті державної монетарної політики / І.І. Грубінка // Вісник соціально-економічних досліджень. 2017. № 10. С. 579–582.
55. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/ua/banks/rating/>
56. Огляд банківського сектору. Періодичні видання Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=80799454>
57. Зверук Л.А. Основи стратегій управління активами і пасивами банків. Бізнес Інформ. 2018. № 6. С. 307–313.
58. Семенча І.Є., Руденко В.І. Аналіз сучасного стану активів банків та джерела їх формування. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 11. С. 790–793.
59. Зінченко О. А. Удосконалення підходів до визначення складу фінансових результатів комерційного банку та методики їх аналізу // О. А. Зінченко, Ю. Б. Кашубіна, Ю. О. Некряч // Теоретичні і практичні аспекти економіки і інтелектуальної власності. 2013. Вип. 1. Т. 1. С. 280–283.
60. Стойко О. Я. Способи і методи оптимізації затрат банку // Банківський менеджмент. 2009. № 1. С. 24–35.
61. Витрати по-новому. Чому зміни у банківському секторі неминучі <https://biz.nv.ua/ukr/experts/novi-bankivski-pidhodi-yak-skorotiti-vitrati-infografika-ostanni-novini-50183378.html>
62. Ящук Є. А. Економетричне моделювання фінансових результатів. Зб. наук. праць Черкаського технологічного університету: Серія «Економічні науки». Черкаси: ЧДТУ, 2017. Вип. 36.–Ч. II. С. 180–186.
63. Петраковська О. В. Теоретико-методичні аспекти аналізу фінансових результатів діяльності банків / О. В. Петраковська // Формування ринкових відносин в Україні. 2009. № 3 (94). С. 145–149.